

Закладена в держбюджеті-2016 реорганізація НАН України є нонсенсом – експерт

Очевидні суперечності в законі про наукову діяльність та у проекті держбюджету на наступний рік свідчать про те, що рівень координації у виконавчій владі є вкрай незадовільним.

Закон про держбюджет не повинен визначати основні заходи та етапи реорганізації Національної академії наук України (НАН України) – головної наукової установи країни. Це – нонсенс з юридичної точки зору, таку думку в коментарі DT.UA вислови І. Єгоров, доктор економічних наук, професор, зав. відділом інноваційної політики, економіки та організації високих технологій Інституту економіки та прогнозування НАНУ, експерт ЮНЕСКО з проблем статистики науки та інновацій.

Напередодні Міністерством фінансів було оприлюднено **проект закону «Про Державний бюджет України на 2016 рік»**, у якому в ст. 30 йдеться про реорганізацію національних галузевих академій наук шляхом їх приєднання до Національної академії наук України. При цьому Міністерство освіти і науки визначено головним розпорядником бюджетних коштів, а НАН України – відповідальним виконавцем.

Кабінет Міністрів повинен до 1 січня 2016 р., тобто за місяць (!), забезпечити передачу всіх закладів, установ, організацій, що входять до складу галузевих академій, а до 1 серпня 2016 р. «...вжити заходів щодо оптимізації мережі установ, закладів, організацій, чисельності їх працівників, зокрема, реорганізації, об'єднання, ліквідації неефективних закладів, установ та організацій чи припинення їх діяльності».

За словами І. Єгорова, ст. 30 проекту держбюджету-2016 суперечить як діючому закону «Про наукову і науково-технічну діяльність», так і закону, що був прийнятий Верховною Радою у другому читанні 26 листопада 2015 р. Він нагадує, що **у новій версії закону** нічого не сказано про ліквідацію п'яти державних академій та злиття їх з НАН України, а також про передачу Міносвіти повноважень щодо фінансування.

«Закон, що регулює бюджетні видатки на наступний рік, не повинен визначати основні заходи та етапи реорганізації головної наукової установи країни. Це – нонсенс з юридичної точки зору. Прийняття закону про бюджет у такому вигляді може означати, що наступного року так само можна буде відновити все те, що ліквідується, та організувати ще якісь додаткові установи. Прецедент буде створено», – переконаний І. Єгоров.

Оскільки і закон «Про наукову та науково-технічну діяльність», і закон про бюджет подавалися від уряду, то очевидні протиріччя у цих законодавчих актах свідчать про те, що рівень координації у виконавчій владі є вкрай незадовільним.

Перший закон гарантує самоврядність національних академій. Разом із тим, згідно з проектом закону про бюджет-2016 рівень самоврядності буде значно знижено.

«На жаль, в Україні поки що не склалася система, що дозволяє на рівні всієї країни більш-менш об'єктивно визначити напрями проведення (і фінансування) досліджень і розробок. Значною мірою така робота проводиться саме в НАН України. Але це здійснюється через систему наукових рад, до складу яких входять представники інших секторів науки, промисловості та профільних міністерств і відомств. В Національній академії наук зосереджено понад 90 % українських видань, що входять до найпрестижнішої світової бази даних наукових публікацій Thomson-Reuters.

Це, зокрема, свідчить про те, що НАН України залишається центром, де акумулюються якісні знання про найперспективніші напрями досліджень. Навряд чи передача МОН відповідних повноважень щодо прийняття рішень в частині визначення пріоритетів у фінансуванні науки призведе до позитивних результатів», – вважає І. Єгоров.

«Може, варто було би почати скорочення з «непрофільних» міністерств та відомств, а не з організацій, що безпосередньо задіяні у сфері досліджень і розробок?» – зазначає науковець.

Див. також: **Суржик Л. Оптимізація чи «шокова терапія»? (Закладена в держбюджеті-2016 реорганізація НАНУ є нонсенсом – експерт // Дзеркало тижня. Україна (<http://g.ua/DiuX>). – 2015. – 2.12).**